ปาฐกถาธรรม

เบญจศีล – เบญจธรรม นำให้สุขสันต์

พระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล)

ปาฐกถาธรรม

เบญจศีล – เบญจธรรม
นำให้สุขสันต์

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
กรมประชาสัมพันธ์
วันอาทิตย์ที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖ เวลา ๘.๐๐ น.

ปาฐกถาธรรม โดย พระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล)

เบญจศีล – เบญจธรรม นำให้สุขสันต์

สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา

สีเลน นิพฺพุตึ ยนฺติ ตสฺมา สีลํ วิโสธเยฯ

“บุคคลจะถึงสุคติโลกสวรรค์ก็ด้วยศีล จะถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์ก็ด้วยศีล จะถึงความดับเย็นก็คือความสิ้นกิเลสได้ ก็ด้วยศีล เพราะเหตุนั้น บุคคลพึงรักษาศีลให้บริสุทธิ์ฯ”

เจริญสุข / เจริญพร ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านผู้ฟังอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยนี้

สำหรับวันนี้ อาตมภาพจักได้กล่าวถึง อานิสงค์ คือ ผลจากคุณความดี ด้วยการรักษาศีล ๕ และการประพฤติปฏิบัติธรรม คือ คุณความดี ๕ ประการ ว่า จะมีผลให้ผู้ปฏิบัติถึงความเจริญและสันติสุขในชีวิต คือ ย่อมถึงความสุขด้วยความสงบได้จริงอย่างไร และจะได้กล่าวถึงความที่ผู้ประพฤติผิดศีลผิดธรรม ชื่อว่า “บาปอกุศล” จะได้รับผลจากอกุศลกรรมอย่างไร

ญาติโยมสาธุชน คงจะได้ยินได้ฟังข่าวปัญหาสังคมต่างๆ มามากตั้งแต่ปัญหายาเสพติดทุกชนิด ปัญหาผู้คนหลงมัวเมาอยู่กับอบายมุขต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การติดอยู่ในแหล่งบันเทิงเริงรมย์ การติดการพนัน การไม่สำรวมในกาม การหมกมุ่น-สำส่อนในกาม การขายบริการทางเพศอันนำไปสู่ปัญหาทางสังคมต่างๆ ใหญ่โตมากขึ้นทุกที จนยากแก่การเยียวยาแก้ไข ปัญหาสังคมที่ร้ายแรงเหล่านี้เริ่มต้น ตั้งแต่ปัญหาภายในครอบครัว ที่ผู้ใหญ่ คือพ่อแม่ของเด็กไม่ได้เอาใจใส่ ดูแลอบรมลูกอย่างใกล้ชิด จะโดยเหตุผลใดก็ตาม หรือผู้ใหญ่ในครอบครัวบางรายที่ขาดความรับผิดชอบในครอบครัว เอาแต่หมกมุ่นในกาม นำไปสู่ความประพฤติผิดศีล ด้วยความไม่สำรวมในกาม ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวแตกแยก ทำให้ลูกๆ ถูกทอดทิ้งอยู่ในความดูแลของญาติ หรือแม้แต่อยู่ในความดูแลของฝ่ายพ่อ หรือฝ่ายแม่ ก็ยังนับว่าถูกทอดทิ้ง เพราะห่างเหินกว่าที่เคยเป็นครอบครัวที่อบอุ่น เด็กๆ จึงขาดความอบอุ่นและมีปมด้อย จึงมักไปหาทางชดเชยด้วยการคบหมู่สู่เพื่อน ไปหาความสนุกสนานเฮฮานอกบ้าน ยิ่งเด็กๆ ที่ไม่ได้รับการอบรมสั่งสอนในแนวทางที่ดี เมื่อไปคบหมู่สู่เพื่อนที่ถูกครอบงำด้วยค่านิยมที่ผิดๆ ก็มักเห็นผิดเป็นชอบตามหมู่ตามเพื่อน เมื่อขาดสติยับยั้งชั่งใจรู้ผิดชอบชั่วดี ก็พากันประพฤติปฏิบัติตนผิดศีล ผิดธรรม ประกอบอาชญากรรมได้โดยง่าย ดัง

เช่น กรณีนักเรียนที่ชอบยกพวกตีกัน เพราะรักสถาบันอย่างผิดๆ เป็นต้น แม้กรณีครอบครัวที่พ่อ-แม่มีฐานะดี แต่หลงรักลูก–เลี้ยงลูกผิดทาง หลงปรนเปรอลูกด้วยทรัพย์สินเงินทอง จนเกินวุฒิภาวะของเด็กจึงพึงมีพึงใช้ตามฐานะ แต่ขาดการให้คุณธรรมพัฒนาจิตใจเด็กให้เจริญด้วยศีลธรรม เพราะพ่อ-แม่ก็ไม่รู้จักศีล-ธรรมเหมือนกัน เพราะไม่ได้ให้ความสนใจศึกษาปฏิบัติธรรมให้สมควรแก่ธรรมให้มีศีลธรรมประจำใจลึกซึ้งพอ ก็พลอยเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กด้วย เมื่อเด็กๆ ถูกตามใจมากๆ เข้าก็เอาแต่ใจตัวเอง ใครแตะต้องไม่ได้ ลงท้ายแม้พ่อ-แม่ก็ไม่กล้าตักเตือนแนะนำสั่งสอน เด็กๆ เหล่านี้ก็หลงประพฤติไปตามอำนาจของจิตใจ ที่มีธรรมชาติใฝ่ต่ำด้วยอำนาจของกิเลส ไปคบหมู่สู่เพื่อนที่มีรสนิยมเดียวกัน ไปเที่ยวเตร่หาความสนุกสนานตามศูนย์การค้า ตามแหล่งบันเทิงเริงรมย์ต่างๆ ไปหลงแสงสี หลงเห่อ-หลงติดแฟชั่นใหม่ๆ แปลกๆ หรือค่านิยมที่ไร้สาระ หลงฟุ้งเฟ้อ หลงติดเที่ยวเตร่ทั้งกลางวันกลางคืน สุดท้ายก็ไม่พ้นเกี่ยวข้องกับยาเสพติด หรือสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษเป็นที่ตั้งแห่งความประมาททั้งหลาย การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร ที่ร้ายหนักที่สุดในปัจจุบันนี้คือการมีค่านิยมผิดๆ แม้ในหมู่เยาวชนวัยรุ่น-วัยเรียนว่า การมีเพศสัมพันธ์เป็นของธรรมดา เป็นของโก้เก๋ที่นำไปคุยโอ้อวดกัน ใครไม่มีถือว่าเชยต่างๆ เหล่านี้ นำไปสู่ความสำส่อนในกาม การขายบริการทางเพศ การตั้งครรภ์โดยไม่ปรารถนา การทำแท้ง การทอดทิ้งเด็กทารก การฆ่าตัวตายเพราะแก้ปัญหาชีวิตไม่ตก การศึกษาเล่าเรียนล้มเหลว พลอยให้เกิดปัญหาทางสังคมต่างๆ ติดตามมาอีกมาก จนยากจะเยียวยาแก้ไขในทุกวันนี้

เด็กที่มีปัญหาเหล่านี้ เพราะได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมจากครอบครัวที่ไม่สนใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติให้สมควรแก่ธรรมดังกล่าว ผู้ที่กำลังจะเป็นผู้ใหญ่ที่ไร้คุณภาพ คือ ด้อยทั้งความรู้ สติปัญญาความสามารถและวิสัยทัศน์ และด้อยทั้งศีลธรรมประจำใจเหล่านี้แหละ ที่กำลังถ่ายทอด หรือกำลังจะถ่ายทอดพฤติกรรมทำนองที่ได้รับจากครอบครัวที่มีปัญหาให้เด็กขาดความอบอุ่น และไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่อบรมสั่งสอนเหล่านี้ หรืออาจจะร้ายแรงยิ่งกว่าต่อไปยังเด็กชั้นลูกหลานรุ่นหลังต่อๆ ไป เป็นวัฏฏจักรอยู่อย่างนี้ ซึ่งย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม ประเทศชาติยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น อย่างที่ชาวโลกเขากำลังประสบความทุกข์เดือดร้อนกันอยู่ในทุกวันนี้

นับเป็นวัฏฏจักรแห่งปัญหาสังคมที่น่าเป็นห่วงยิ่ง ควรที่ผู้ปกครอง ผู้บริหารประเทศชาติจะพึงพิจารณาป้องกันแก้ไขให้ถูกต้องตรงประเด็นของปัญหาอย่างจริงจัง และเร่งด่วนยิ่งขึ้น

ทางฝ่ายพุทธจักร คือ คณะสงฆ์ไทยนั้น ได้ทำหน้าที่ให้การศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติ และ/หรือ ไตรสิกขา แก่พุทธบริษัทและสาธุชน โดยทั่วไปตามกำลังสติปัญญา และกำลังทรัพยากรเท่าที่พอมีทำได้อยู่เป็นประจำเงียบๆ มานานแล้ว เป็นต้นว่า การแสดงพระธรรมเทศนา ในวันธรรมสวนะ หรือในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และในเทศกาลเข้าพรรษา การจัดโครงการอบรมธรรมปฏิบัติแก่เยาวชน โครงการบรรพชาสามเณร อบรมธรรมปฏิบัติภาคฤดูร้อน โครงการอุปสมบทหมู่เนื่องในวันสำคัญของชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ โครงการอบรม

พระกัมมัฏฐานประจำปี เป็นต้น นี้กล่าวแต่เฉพาะให้การศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติแก่ประชาชนโดยทั่วไป ที่วัดต่างๆที่พอมีศักยภาพทำได้ทั่วประเทศต่างพากันช่วยกันทำเป็นประจำอยู่แล้ว ส่วนที่มีศักยภาพพิเศษขึ้นไปอีก ก็รับสนองงานของคณะสงฆ์ และของทางราชการ จัดการอบรมธรรมปฏิบัติในโครงการต่างๆ เพื่อช่วยเหลือสังคมประเทศชาติอยู่เป็นประจำ ได้แก่โครงการอบรมธรรมปฏิบัติแก่คณะครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา จากสถาบันการศึกษาต่างๆ ร่วมให้การอบรมธรรมปฏิบัติแก่ข้าราชการและประชาชน ในโครงการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาโรคเอดส์ และในโครงการอบรมครูผู้สอนพระพุทธศาสนา เป็นต้น

แม้กระนั้น ก็ยังไม่เพียงพอ ที่จะช่วยป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมที่กำลังตกต่ำ เพราะผู้คนในสังคมส่วนหนึ่งที่มีความคิดเห็นวิปริต ผิดไปจากทำนองคลองธรรม จึงมีพฤติกรรมขาดศีล ขาดธรรม จนถึงขั้นวิกฤติอยู่ในทุกวันนี้ได้ เพราะวัดต่างๆ ดังกล่าว ก็สามารถให้การอบรมได้แต่เฉพาะผู้สนใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติอยู่แล้วส่วนหนึ่ง กับ เฉพาะผู้ที่ทางราชการ และ/หรือ สถาบันการศึกษาจัดให้มาเข้ารับการอบรมอีกส่วนหนึ่ง เท่านั้น ซึ่งรวมแล้ว ก็ยังนับว่าเป็นส่วนน้อยนิด เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรผู้เป็นต้นเหตุแห่งปัญหา และเป็นตัวปัญหาของสังคมที่รุนแรงในปัจจุบันนี้ทั้งหมด

ดังที่ได้กล่าวมาตั้งแต่ต้นว่า วัฏฏจักรแห่งปัญหาสังคม มีมูลเหตุมาจากครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ ผู้เป็นพ่อ-แม่ของเด็ก ที่ไม่สนใจศึกษาสัมมาปฏิบัติ ตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ทำให้ไม่รู้บาป-บุญ คุณ-โทษ และไม่รู้ทางเจริญ/ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง หรือ แม้จะรู้เพราะเคยได้ยินได้ฟังมา แต่ก็ไม่ยอมรับรู้ เพราะความเห็นผิด หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ จึงมักหลงมัวเมาในชีวิต ประพฤติผิดศีล ผิดธรรม ติดอยู่ในอบายมุขต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กระทำตนเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เด็กๆ และเป็นทางให้เด็กๆ ผู้ยังไม่เดียงสาต่อโลก ให้รับค่านิยมจากสังคมชาวโลกที่ผิดๆ จึงมีความคิดเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม เมื่อขาดสติสัมปชัญญะรู้ผิด-ชอบ ชั่ว-ดี ก็หลงประพฤติผิดศีล ผิดธรรม และ/หรือติดอยู่กับอบายมุข หรือสิ่งไร้สาระต่างๆ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่อๆ ไปอีก

บุคคลผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว และผู้เป็นสมาชิกของครอบครัว ที่มีปัญหา ขาดศีลธรรมประจำใจ และมักประพฤติผิดศีล ผิดธรรมเหล่านี้ ก็มีปะปนอยู่ในสังคมทุกหมู่เหล่า ทุกระดับ ทุกอาชีพ และทุกฐานะ เพียงแต่ว่ามีอยู่ในอัตราที่สูง-ต่ำ หรือนับเป็นจำนวนมาก-น้อย ต่อจำนวนประชากรทั้งหมดของสังคมแต่ละกลุ่มนั้นๆ ต่างกัน และเพียงแต่ว่าความประพฤติผิดศีล ผิดธรรม ของบุคคลเหล่านั้น จะได้รับการเปิดเผยให้เป็นข่าวทางสังคมแล้ว หรือยังไม่ถูกเปิดเผยขึ้นเท่านั้น

เพราะเหตุนั้น บุคคลผู้เป็นเป้าหมายสำคัญที่ควรจะได้รับการอบรมศีลธรรม จึงมิใช่แต่เฉพาะเด็กเยาวชน กับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมเพียงส่วนน้อย ที่ทางราชการจัดให้มาเข้ารับการอบรมเท่านั้น แต่เป้าหมายใหญ่ ที่ควรให้ได้รับการอบรมศีลธรรมนั้น คือ หัวหน้าครอบครัว และ/หรือสมาชิกครอบครัวซึ่งเป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน ทุกระดับ ทุกอาชีพ ทุกฐานะ ในทุกองค์กร ทุกหน่วยงาน ทั้งทางราชการ ทางการเมือง และทางภาคเอกชนนั้นเอง ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ทุกท่านไม่ดี จึงต้องเข้ารับการอบรม แต่หมายความว่า ธรรมปฏิบัตินั้น เป็นมหานิสงค์ คือ มีคุณอย่างสูงต่อชีวิตของ

ผู้สนใจศึกษาสัมมาปฏิบัติ ด้วยอิทธิบาทธรรม คือ ด้วยใจรัก ในการศึกษาสัมมาปฏิบัติ ๑ ด้วยความพากเพียรในการศึกษาสัมมาปฏิบัติ ตามสมควรแก่ธรรม ๑ ด้วยมีใจจดจ่อในการปฏิบัติอยู่เสมอ ๑ และด้วยการพิจารณาเหตุ สังเกตผล ของการศึกษาสัมมาปฏิบัติให้ได้ผลดีตามพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าอีก ๑ ผู้ยังมิได้เรียนรู้คุณของพระรัตนตรัย คือ คุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็จะได้เรียนรู้คุณของพระรัตนตรัย อันจะเป็นประโยชน์แก่การดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้อง เป็นสัมมาทิฏฐิ ให้เกิดความเจริญและสันติสุขแก่ตน แก่ครอบครัว และหมู่คณะได้ดีขึ้น ผู้มีศีล มีธรรมน้อย จะได้เรียนรู้คุณค่าของพระสัทธรรมมากขึ้น ให้สามารถพัฒนาภูมิจิตของตนให้สูงขึ้น ผู้มีศีลธรรมดีอยู่แล้ว ก็ให้เรียนรู้พระสัทธรรมที่ละเอียดประณีตลึกซึ้งยิ่งขึ้น ช่วยยกระดับภูมิจิตให้สูงยิ่งขึ้นไปอีก เป็นทางให้พ้นทุกข์และถึงบรมสุขอันถาวร ตามระดับภูมิธรรมที่ปฏิบัติได้มากขึ้น ประการที่สำคัญ คือ เป็นตัวอย่างในความประพฤติดี ปฏิบัติชอบ กอปรด้วยศีลธรรมประจำใจให้เด็กเยาวชนและผู้น้อย และให้แม้ผู้มีฐานะเสมอกัน หรือสูงกว่า ที่ยังไม่ศรัทธาในพระรัตนตรัย และไม่สนใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติ ให้หันมาสนใจศึกษาสัมมาปฏิบัติด้วยใจศรัทธามากขึ้น จักได้มีใจฝักใฝ่ในธรรมปฏิบัติให้ได้ผลดีตามสมควรแก่ธรรม จะได้นำให้ตนเองและหมู่คณะในสังคม ดำเนินชีวิตไปแต่ในทางที่ดีไม่มีโทษ ปัญหาที่เกิดมีอย่างยุ่งเหยิงในสังคมทุกวันนี้ ก็จึงจะผ่อนคลายลง และกลับจะเป็นความสันติสุขดียิ่งขึ้น ช่วยให้สามารถสร้างฐานะตน และช่วยกันพัฒนาประเทศชาติบ้านเมือง ให้เจริญรุ่งเรืองและสงบสุขได้มาก

เพราะเหตุนั้น ชนผู้ปรารถนาความเจริญและสันติสุขสำหรับตน ครอบครัว และหมู่คณะ จึงควรสนใจ ใส่ใจในการศึกษาสัมมาปฏิบัติตามพระธรรมคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้มากขึ้น และควรที่รัฐบาล รัฐสภา และองค์กรทางการเมือง องค์กรเอกชนและสถาบันการศึกษา จะมีนโยบายพัฒนาจิตใจของบุคลากรของตน จัดให้มีโครงการอบรมธรรมปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต แก่ข้าราชการ พนักงาน ครู/อาจารย์ หรือบุคลากร ทุกหมู่เหล่า ทุกระดับของตนอย่างต่อเนื่อง จริงจัง และสม่ำเสมอ และควรจะถือความประพฤติปฏิบัติธรรม ความเป็นผู้มีศีลธรรมประจำใจอย่างสม่ำเสมอของบุคลากรเป็นคุณสมบัติสำคัญ ประกอบความรู้ ความสามารถ วิสัยทัศน์และผลงาน ในการพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนยศ ปลด ย้าย อีกด้วย ก็จะเป็นกำลังใจแก่คนดีมีศีลมีธรรมมากยิ่งขึ้น เมื่อทางราชการและองค์กรทางการเมือง องค์กรเอกชน และสถาบันการศึกษา จัดโครงการธรรมปฏิบัติ โดยขอความอนุเคราะห์จากองค์กรพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ข้าราชการ พนักงาน หรือบุคลากรของตนอย่างทั่วถึงมากยิ่งขึ้นเพียงไร ปัญหาทางสังคมก็จะลดน้อยลงและจะกลับมีความสงบสุขมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น

หากชาวโลกทุกชาติทุกภาษาต่างพากันประพฤติปฏิบัติธรรม ให้มีศีลมีธรรมประจำใจ อย่างน้อย เบญจศีล คือ ศีล ๕ และ เบญจธรรม คือปฏิบัติคุณความดี ๕ ประการ โลกก็จะมีแต่ความเจริญและสันติสุข คุกตารางก็จะร้างจากนักโทษ พัศดีเรือนจำและผู้คุมก็จะตกงาน ต้องหางานอาชีพใหม่ ตำรวจ ทหาร อัยการ ผู้พิพากษา และทนายความ ก็จะลดอัตรากำลังและงบ

ประมาณลงได้มาก สามารถจะนำงบประมาณและบุคลากรส่วนเกินนี้ไปพัฒนาประเทศด้านอื่นๆ ได้อีกมาก แต่นั่นแหละ คงเป็นได้แต่เพียงความฝัน

เฉพาะประเทศไทยเรา ถ้ารัฐบาล รัฐสภา องค์กรทางการเมือง องค์กรเอกชน และสถาบันการศึกษาทั้งหลาย จะได้รณรงค์ชักนำข้าราชการ พนักงาน หรือบุคลากรทุกหมู่เหล่า ทุกระดับ ให้ได้ศึกษาสัมมาปฏิบัติธรรมตามสมควรแก่ธรรม อย่างน้อยให้มีคุณธรรมขั้นพื้นฐาน คือ เบญจศีล เบญจธรรม ให้เพิ่มขึ้นกว่าเดิม ประมาณว่า ในระยะเริ่มแรกนี้ให้ได้เพิ่มขึ้นสัก ๕๐-๖๐% จากที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ สังคมประเทศชาติไทยเรา ก็จะถึงความเจริญและสันติสุขเพิ่มขึ้นอย่างทันตาเห็น เพราะคุณของการปฏิบัติธรรมนี้มีมาก

กล่าวแต่เฉพาะอานิสงส์ขั้นพื้นฐานของการรักษาศีลตามที่พระท่านแสดงเมื่อให้ศีลแก่ญาติโยมจบ ว่า

“สีเลน สุคตึ ยนฺติ สีเลน โภคสมฺปทา

สีเลน นิพฺพุตึ ยนฺติ ตสฺมา สีลํ วิโสธเยฯ”

แปลความว่า “บุคคลจะถึงสุคติโลกสวรรค์ได้ ก็ด้วยความมีศีล จะถึงพร้อมด้วยโภคทรัพย์ ก็ด้วยความมีศีล จะถึงความดับเย็น คือความสิ้นกิเลสเหตุแห่งทุกข์ได้ ก็ด้วยศีล เพราะเหตุนั้น บุคคลพึงรักษาศีลให้บริสุทธิ์ฯ”

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสอานิสงส์ของศีล ๕ ว่า

ดูกรคฤหบดีทั้งหลาย อานิสงส์แห่งศีลสมบัติของผู้มีศีล ๕ ประการนี้

ดูกรคฤหบดีทั้งหลาย บุคคลในโลกนี้เป็นผู้มีศีล ถึงพร้อมด้วยศีล ย่อมได้ประสบกองแห่งโภคะใหญ่ มีความไม่ประมาทเป็นเหตุ นี้เป็นอานิสงส์ที่ ๑ แห่งศีลสมบัติของผู้มีศีล

ดูกรคฤหบดีทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก กิตติศัพท์อันงามของผู้มีศีล ผู้ถึงพร้อมด้วยศีล ย่อมฟุ้งไป นี้เป็นอานิสงส์ที่ ๒ แห่งศีลสมบัติของผู้มีศีล

ดูกรคฤหบดีทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ผู้มีศีล ถึงพร้อมด้วยศีล จะเข้าไปสู่บริษัทใดๆ จะเป็นขัตติยบริษัทก็ตาม พราหมณบริษัทก็ตาม คฤหบดีบริษัทก็ตาม สมณบริษัทก็ตาม ย่อมเป็นผู้องอาจ ไม่เคอะเขินเข้าไป นี้เป็นอานิสงส์ที่ ๓ แห่งสมบัติของผู้มีศีล

ดูกรคฤหบดีทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ผู้มีศีล ถึงพร้อมด้วยศีล เป็นผู้ไม่หลงทำกาลกิริยานี้เป็นอานิสงส์ที่ ๔ แห่งศีลสมบัติของผู้มีศีล

ดูกรคฤหบดีทั้งหลาย ข้ออื่นยังมีอยู่อีก ผู้มีศีล ถึงพร้อมด้วยศีล เบื้องหน้าแต่ตายเพราะกายแตก ย่อมเข้าถึงสุคติโลกสวรรค์

นอกจากนั้น การรักษาศีลและการปฏิบัติคุณธรรมประกอบด้วย แต่ละข้อก็ยังได้รับผลอานิสงส์ คือ ผลจากบุญกุศลคุณความดีในการปฏิบัติธรรมดังกล่าวเป็นข้อๆ ดังนี้

ปาณาติปาตา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการฆ่าสัตว์ตัดชีวิต อานิสงส์ของการักษาศีลข้อนี้ คือ ทำให้เป็นผู้มีอายุยืน ไม่ขี้โรค-อ่อนแอ เมื่อได้

ปฏิบัติคุณธรรมอันเป็นตรงกันข้ามกับความประพฤติผิดศีล (ข้อนี้) คือ ความมีเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นอยู่ดีมีสุข และมีกรุณาธรรม คือ ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มีความเห็นอกเห็นใจกัน ไม่คิดประหัตถ์ประหารกัน ย่อมได้อานิสงส์ คือ จะหลับ-จะตื่น ก็เป็นสุข ไม่ฝันลามก ย่อมเป็นที่รักของเทวดา มนุษย์ และอมนุษย์ เทวดาย่อมคุ้มครอง ย่อมไม่ได้รับอันตรายจากศาสตราวุธ ไฟ และยาพิษ จิตย่อมตั้งมั่น สีหน้าย่อมผ่องใส ไม่หลงตาย เมื่อยังไม่ถึงความตรัสรู้คุณวิเศษ ตายแล้วย่อมเข้าถึงพรหมโลก

ส่วนผู้ประพฤติผิดศีลข้อนี้ คือ ผู้มักเจตนาฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ย่อมมีผลต่อไปในภายหน้าให้เป็นคนอายุสั้น ขี้โรค อ่อนแอ เมื่อจะตายย่อมเป็นผู้หลงตาย และถึงทุคติ ได้แก่ ไปเกิดในนรก เป็นต้น

การเจตนาฆ่ามนุษย์ ย่อมผิดกฎหมายของบ้านเมือง เมื่อถูกจับความผิดได้ย่อมได้รับโทษถึงประหารชีวิต หรือติดคุก

การเจตนาฆ่าสัตว์ตัดชีวิตทุกชนิด ย่อมก่อเวร และผูกเวรให้คิด-พูด-ทำ แต่ความจองล้างจองผลาญชีวิตซึ่งกันและกันต่อๆ ไป นับภพ นับชาติไม่ถ้วน

อทินนาทานา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการเอาทรัพย์สิ่งของที่เขามิได้ให้ ด้วยอาการอย่างขโมย เช่น การลักฉ้อ ทุจริตคดโกงต่างๆ การรักษาศีลข้อนี้ มีอานิสงส์ คือ มีผลให้ต่อไปในภายหน้า ทรัพย์สมบัติที่ได้มาโดยชอบธรรม ก็จะไม่วิบัติเสียหายด้วยภัยต่างๆ ได้แก่ ราชภัย โจรภัย ภัยสงคราม และภัยธรรมชาติ ได้แก่ ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น และปฏิบัติคุณความดีที่ตรงกันข้ามกับความประพฤติผิดศีล (ข้อนี้) คือ ประกอบแต่สัมมาอาชีวะ และบริจาคทาน ตามกำลังและตามสมควรแก่โอกาส ก็จะได้รับอานิสงส์ คือ เป็นผลให้เป็นผู้ทำมาหากินขึ้น และเจริญด้วยโภคทรัพย์ ทำกิจการงานเป็นพนักงาน หรือข้าราชการ ก็จะเจริญก้าวหน้าด้วยดี มีอุปสรรคน้อย และเป็นผู้มีฐานะมั่นคง

ผู้ประพฤติผิดศีล (ข้อนี้) คือ ผู้มักเจตนาทุจริต คดโกง เมื่อถูกจับได้ย่อมมีโทษตามกฎหมาย ทรัพย์สมบัติย่อมเสียหายด้วยภัยพิบัติต่างๆ มีราชภัย โจรภัย และภัยธรรมชาติ ภัยสงคราม เป็นต้น และย่อมจะทำมาหากินไม่ขึ้น ทำงานเป็นข้าราชการ เป็นพนักงาน ก็ไม่เจริญ คือ จะถึงความตกต่ำ และต่อไปก็จะกลายเป็นคนยากจน ข้นแค้น

กาเมสุ มิจฺฉาจารา เวรมณี เจตนางดเว้นจากความประพฤติผิดในกาม และเมื่อประพฤติอยู่ในคุณความดี คือ มีความสันโดษในคู่ครองของตน ย่อมมีอานิสงส์ คือ คู่ครองย่อมมีความซื่อสัตย์ มีความจริงใจ และจงรักภักดีต่อกัน ก่อให้เกิดความสามัคคีปรองดองกันและอยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุข ครอบครัวไม่แตกแยก ทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ร่วมกัน ก็ไม่ถูกแบ่งกระจัดกระจาย บุตรหลานและสมาชิกในครอบครัว ก็มีแต่ความอบอุ่น รักใคร่ กลมเกลียวกัน มีผลให้การประกอบกิจการทำมาหาเลี้ยงชีพเจริญและมั่นคง บุตรหลาน ผู้เป็นทายาทสืบสกุล ก็ได้ตัวอย่างที่ดีจากพ่อ-แม่ไปดำเนินชีวิตตนอยู่ในคุณความดี คือ มีศีล มีธรรม ตามบิดา-มารดา ให้ถึงความเจริญและสันติสุขต่อๆ ไปอีกได้

ส่วนผู้ประพฤติผิดศีล (ข้อนี้) คือ มักประพฤติผิดในกาม มากชู้หลายเมีย ไม่สำรวมในกาม ไม่มีความสันโดษในคู่ครองของตน ย่อมก่อให้เกิด

ความไม่ไว้วางใจกัน ไม่จริงใจต่อกัน พลอยให้ขาดความเคารพนับถือกัน และกลับทะเลาะเบาะแว้ง บางกรณีถึงตบตีทำร้ายกัน ถึงฆ่ากันเพราะพิษรักแรงหึง ก็มีมาก หาความสันติสุขที่แท้จริงไม่ได้ ทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ ก็ถูกแบ่งกระจัดกระจายไปอย่างไร้สารประโยชน์ เป็นเหตุให้ครอบครัวแตกแยก เด็กๆ ขาดความอบอุ่น และขาดการดูแลเอาใจใส่-อบรมสั่งสอนใกล้ชิด นำไปสู่วัฏฏจักรแห่งปัญหาสังคม ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น และประการสำคัญ คือ เป็นความอัปมงคล นำให้เสียชื่อเสียง ประกอบกิจการงานในอาชีพ ก็พลอยขัดข้อง ไม่เจริญ บางรายถึงตกต่ำลงไปเลยก็มีมาก

มุสาวาทา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการพูดโป้ปดมดเท็จ หลอกลวงผู้อื่น และประพฤติปฏิบัติอยู่ในคุณความดี คือ ซื่อสัตย์ จริงใจ พูดแต่คำพูดที่จริง ไม่หลอกลวงผู้อื่น ย่อมมีอานิสงส์ คือ เป็นที่เชื่อถือ-นับถือของคนทั้งหลาย ไม่มีกลิ่นปาก หรือมีก็แต่น้อย

ส่วนผู้ประพฤติผิดศีล (ข้อนี้) คือ ผู้มักเจตนาพูดจาโป้ปดมดเท็จ หลอกลวงผู้อื่น ไม่มีสัตย์ ไม่มีความจริงใจ ย่อมไม่เป็นที่นับถือเชื่อถือของคนทั้งหลาย ปากมีกลิ่นเหม็นมากเป็นประจำ การประกอบการทำมาหากินใดๆ ก็มักไม่เจริญ เป็นต้น

สุราเมรยมชฺชปมาทฏฺฐานา เวรมณี เจตนางดเว้นจากการเสพสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาททุกชนิด ย่อมมีอานิสงส์ คือ ไม่ต้องเสียสุขภาพกาย-สุขภาพจิต เพราะพิษสุรายาเสพติด และไม่ต้องเสียทรัพย์ เมื่อประกอบกับการประพฤติธรรม คือ เป็นผู้มีสติ รู้จักยับยั้งชั่งใจก่อนคิด-พูด-ทำการสิ่งใด ด้วยปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญ-ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ก็สามารถทำให้การดำเนินชีวิต และ/หรือ การประกอบกิจการงานในอาชีพ เป็นไปแต่ในทางดี ให้ถึงความสำเร็จ และความเจริญสันติสุขแห่งชีวิต ไม่เป็นไปในทางเสื่อม หรือเป็นโทษ เป็นความทุกข์เดือดร้อน แต่หากเผลอสติไปบ้าง ก็มีสัมปชัญญะ รู้สึกตัวว่าที่กำลังคิด-พูด-ทำกิจการใดอยู่นั้น หรือที่ได้ทำไปแล้วนั้น ผิดพลาด ก็กลับตัวกลับใจใหม่ได้ การดำเนินชีวิตที่เคยผิดพลาดไป ก็กลับฟื้นคืนสู่คุณความดี ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ก็สามารถถึงความสำเร็จ และถึงความเจริญและสันติสุขต่อไปอีกได้

ส่วนผู้ประพฤติผิดศีล (ข้อนี้) คือ มักเสพและติดสิ่งเสพติดมึนเมาให้โทษ เป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ย่อมเป็นเหตุให้เสียสุขภาพกาย-สุขภาพจิต และเสียทรัพย์ เป็นเหตุแห่งการทะเลาะวิวาท เพราะขาดสติสัมปชัญญะรู้ผิดชอบ ชั่วดี จึงเป็นทางให้ประพฤติผิดศีลข้ออื่นๆ เช่น ประพฤติผิดในกาม ถึงสำส่อนในกาม เสี่ยงต่อโรคติดต่อร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ วัณโรค และโรคอื่นๆ อีกมาก และนำไปสู่อบายมุขต่างๆ ทำให้เสียชื่อเสียง เป็นความอัปมงคลให้ชีวิตตกต่ำ ถึงความล้มเหลวแห่งชีวิตได้โดยง่าย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

รักษาศีล ๕ คือ เบญจศีล และ ปฏิบัติคุณธรรม ๕ ประการ คือ เบญจธรรม หรือ “เบญจกัลยาณธรรม” คือ เป็นผู้มีเมตตากรุณาพรหมวิหาร ๑ เป็นผู้ประกอบสัมมาอาชีวะ และบริจาคทาน ๑ มีความสันโดษในคู่ครองของตน ๑ มีสัจจ์ มีความจริงใจ พูดแต่คำพูดที่จริง ๑ มีสติสัมปชัญญะด้วยปัญญาอันเห็นชอบ รอบรู้ทางเจริญ-ทางเสื่อมแห่งชีวิตตามที่เป็นจริง ๑ ย่อมดำเนินชีวิตไปด้วยดี ให้ประกอบกิจการงานอาชีพถึง

ความสำเร็จ ถึงความเจริญและสันติสุขอย่างแท้จริงได้ บัณฑิตผู้มีปัญญารู้คุณของศีล รู้โทษของความประพฤติผิดศีล และรู้โทษของการติดอยู่กับบอบายมุข จึงประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลในธรรม คือ เบญจศีล-เบญจธรรม อันนำไปสู่ความเจริญ และสันติสุขแต่ส่วนเดียวได้ ด้วยประการฉะนี้

อาตมภาพ ในนามของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และคณะสงฆ์วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ขอความสุขสวัสดีจงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน เจริญพร